

Vereenvoudiging en bezuiniging.

II.

Een der eerste punten waarop men bij eene ware »doortastende» vereenvoudiging en bezuiniging regt heeft aan te dringen is eene zeer aanzienlijke vermindering en wijziging van dat heiliger van bureaucraten die onder den naam van secretaris-generaal, referendaris, hoofd-commies, commies, adjunct-commies, geëmploijeerde, urist, kopiist enz. enz. enz. ontzaggelijke sommen wegslepen die in geenerlei verhouding staan tot het werk dat zij verrigten. De bureaucratie is eene leelijke kwaal die wij van het Fransche regime hebben overgehouwen. In plaats van weinige, goed bezoldigde ambtenaren, heeft men liever verkozen een legioen van budget-schuimers aan te fokken, met tractementjes die, zoo als men zegt »te weinig zijn om van te leven en te veel om van te sterven», doch die niettemin tezamen genomen eenen zeer aanzienlijken post op onze begrootingen innemen.

Ten einde onzen lezers eenig begrip te geven, van de sommen die alléén hierdoor verzwolgen en men kan bijna zeggen improductief verbruikt worden, willen wij hun slechts eene opgave geven van de zes paragrafen die onder de afdeeling *Kosten van het departement* op de begrooting onzer ministeriële departementen voorkomen.

§ 1. *Tractement van den minister.*
Buit. Zaken: f18000; *Justitie* 12000;
Binnenl. Zaken: f12000; *Herv. Eered.*: f8000; *R. K. Eeredienst:* f8000;
Marine: f12000; *Finantiën:* f12000;
Oorlog: f14,400; *Kolonien:* f12000;
Totaal: f108,400.

§ 2. *Tractementen en bezoldigingen van den secretaris-generaal, de ambtenaren, geëmploijeerden en bedienden.*

Buit. Zaken f30,712; *Justitie* f47,750; *Binnenl. Zaken* f140,000; *Herv. Eered.* f21,350; *R. K. Eered.* f14,528.40; *Marine* f99,482.75; *Finantiën* f220,646.40; *Oorlog* f152,528.15; *Kolon.* f48,439.20; *Totaal* f775,436.90.

§ 3. *Bureau behoeften.*
Buit. Zak. f13,700; *Justitie* f5400; *Binn. Zak.* f13,600; *Herv. Eered.* f2000; *R. K. Eered.* f2250; *Marine* f7800; *Finantiën* f20,660; *Oorlog* f6671.85; *Kolonien* f2862; *Totaal* f74,943.85.

§ 4. *Locaalbehoeften en Meubelen.*
Buit. Zaken f1500; *Justitie* f3500; *Binn. Zak.* f5400; *Herv. Eered.* f1600; *R. K. Eered.* f1620; *Marine* f3000; *Finantiën* f8000; *Oorlog* f2800; *Kolonien* f5200; *Totaal* f32,620.

§ 5. *Drukwerk.*
Buit. Zaken f400; *Justitie* f1200; *Binn. Zaken* f7000; *Herv. Eered.* f1000; *R. K. Eered.* f230; *Marine* f8000; *Finantiën* f7340; *Oorlog* f3500; *Kolonien* f1000; *Totaal* f29,670.

§ 6. *Reis- en verblijfskosten.*
Buit. Zaken f200; *Justitie* f1000; *Binnenl. Zaken* f2300; *Hervormde Eeredienst* f300; *R. K. Eeredienst* f200; *Marine* ? *Finantiën* f1700; *Oorlog* ? *Kolonien* ? *Totaal* f5700.

Totaal-generaal dezer zes paragrafen uitmakende de afdeeling *Kosten*

van het departement: f1,026,770.75.

Drie vierde ton alléén aan *bureau-behoeften* (pennen, inkt, papier en lak)! Drie en dertig duizend gulden voor *locaal-behoeften en meubelen*!!

Waartoe, vragen wij reeds terstond, die weelde om er voor elk departement een afzonderlijk ministeriël hotel op na te houden? Waarom zou men niet zeer goed en Staten-Generaal, en Raad van State, en Rekenkamer, en Hooge Raad, en de ministeriële departementen in één gebouw kunnen vereenigen? Men had dan slechts één gebouw te onderhouden; men had slechts één verwarmings-, één verlichtings-toestel noodig, en het is buiten twijfel dat één, zelfs zeer groot gebouw, met oneindig minder kosten kan in orde gehouden worden dan vele middenmatige. Men zou reeds terstond eenige concierges, portiers, bodes, boute-feux enz. besparen. Daarboven zou men de ontledigde hotels kunnen verhuren of verkoopen. Het is zeker dat deze besparing reeds terstond meer zou doen uitwinnen dan de f1000 die men op het Belgische gezantschap bezuinigt of de f787 die ons de konijnen-uitroeijings-commissie kostte.

»Doortastende» bezuiniging op de inwendige dienst der ministeriën, op de bureaucratie-kwaal, die als eene booze zweer ons geheel politiek gestel ondermijnt, is alléén te verkrijgen door eene totale reorganisatie van het gansche tegenwoordige stelsel van bestuur.

Wij zouden meenen, dat men moest beginnen met dat geheele leger half verhongerde en half werk doende budgetschuimers af te schaffen en daarvoor het volgende in de plaats te stellen. Men stelt in, tien ministeriële departementen: 1. *Buitenlandsche Zaken*; 2. *Binnenlandsche Zaken*; 3. *Finantiën*; 4. *Kolonien*; 5. *Oorlog*; 6. *Marine*; 7. *Justitie*; 8. *Eerediensten en Onderwijs*; 9. *Waterstaat en Openbare Werken*; 10. *Handel, Landbouw en Nijverheid*. Aan elk ministeriël departement worden toegevoegd 1, 2 à 3 ambtenaren, — (gemiddeld twee bij elk departement) — onder den naam van Secretarissen van Staat. De ministers zullen hebben een inkomen van f18000 en de Secretarissen van Staat f12000 doch daarvoor zullen de bureaukosten geheel voor hunne rekening komen en zullen zij zelve zich hunne secretarissen en klerken moeten aanschaffen en betalen, om hen in hunne werkzaamheden behulpzaam te zijn.

Dit stelsel zou tweederlei groot voordeel hebben. Niet alleen zou daardoor de post *Kosten van het departement* meer dan de helft verminderd worden, maar het werk zou oneindig beter zijn. Thans hoort men steeds klagen over het werk dat aan de ministeriën verrigt wordt. Weken en maanden duurt het eer men eenig werk uit de handen der ambtenaren ziet voor den dag komen, en wat voor den dag komt is meestal niets dan klad- en knoei-werk. De ministers klagen dat zij niets met de menschen die aan het departement werkzaam zijn kunnen uitrigten. En dit is natuurlijk; bureauwerk zal altijd knoeiwerk zijn en blijven; vooreerst

omdat men, geene behoorlijke vergoeding aanbiedende, ook geene behoorlijke mannen erlangt. Die men niet op eenige andere wijze door de wereld te komen, zal geen pennenliker willen zijn. Ten andere omdat het aantal personen veel te groot zijnde, de een het werk op den anderen schuift. Voegt men hieraan bij het weinig aantrekkelijke van het aard van het werk zelf, zoo zal men ligt begripen dat de bureau-kwaal weinig lust en prikkel heeft, om zich met ijver op zijn beroep toe te leggen. Maar geheel anders is het wanneer men aan den minister en den Secretaris van Staat zegt: Ik zal u zooveel meer geven, maar daarvoor zult gij zelf uwe adjuncten kiezen en onderhouden. Indien men geene geschikte helpers kiest, menschen met welke men niet voort kan, zoo is dit geheel en al de schuld vandegeen, die de slechte keus deed. En zoodra hij hunne ongeschiktheid bemerkt, staat het slechts aan hem betere helpers te kiezen. Men heeft nu ook dit voordeel, dat men altijd weet, wie men voor het slechte werk verantwoordelijk moet stellen. Geen minister, geen Secretaris van Staat zal zich kunnen verschuilen achter de ongeschiktheid zijner helpers. Waarom neemt gij geene geschikteren zal men hem terecht antwoorden. *Hij* — de minister, de Secretaris van Staat — zal alléén verantwoordelijk zijn, omdat *hij* alléén de keuze deed van die ongeschikte helpers.

Het werk zal zodoende niet alleen zeer vereenvoudigd worden, maar het zal ook voor den minister en den Secretaris van Staat oneindig goedkooper zijn helpers en adjuncten te vinden, dan het voor den Staat is. Een secretaris, één klerk met f3000 of f2000, die dagelijks onder het onmiddellijk toezigt van zijnen patroon werkt, zal in een dag veel meer afdoen, en veel beter afdoen, dan een half dozijn »geëmploijeerden» in eene week. Twijfelt men er aan, dat aan een koopmans-, aan een notaris-, aan een procureurs-kantoor vrij wat meer wordt uitgevoerd en afgedaan, dan bij eene publieke administratie? Indien men zelf zijne menschen kiest, indien men ze geheel onder eigen toezigt heeft, doet men beter keus en ziet veel scherper toe. De secretaris, de klerk weet dat hij geheel afhangt van zijnen patroon. Hij moet dus alle moeite doen om zich dezen te vriend te houden. De patroon weet dat al wat zijn secretaris of klerk niet of niet goed doet verlies voor hem is. Ziedaar eenen scherp prikkel voor beiden.

Wij hebben gezien dat de post: *Kosten van het departement* uit 6 paragrafen bestaat, die te zamen eene som uitmaken van f1,026,770. Stellen wij nu daarvoor ons plan in de plaats, dan krijgen wij de volgende uitkomst:

10 (1) ministers à f18,000. . f180,000

Transportere. . f180,000

(1) De vermeerdering der ministeriële departementen is natuurlijk alléén om het werk gemakkelijker te maken. Of de departementen nu juist zoo het best ingedeeld zijn, is eene vraag van latere zorg. Volgens dit plan zouden de 20 Secretarissen van Staat waarschijnlijk aldus het best verdeeld zijn: *Buitenlandsche Zaken* 2; *Binnenlandsche Zaken* 8;

Getransporteerd. f180,000
20 Secretarissen van Staat
a f12000. » 240,000

f420,000

Voor de drie posten: lo-
caal-behoeften, drukwerk en
reis- en verblijfkosten, thans
uitmakende eene som van
f67,990, stellen wij eene
som van » 40,000

f460,000

Dit, afgetrokken van de f1,026,770,
geeft eene bezuiniging van f566,770.

De § bureau-behoeften valt geheel
weg. Een advocaat, een procureur,
een notaris brengen hunne cliënten
niet het papier, de pennen en de inkt
in rekening die voor dezen besteed
zijn en wij zien geene reden, waarom
men dit bij publieke administratiën
niet even goed zou kunnen doen. Het
waarschijnlijkste gevolg zou zijn, dat
er wat minder papier en inkt en wat
minder pennen verbruikt werden. Wij
zullen later aantoonen dat die f75,000
aan pennen, inkt, papier en lak op
lang na niet alles omvatten, wat bij
de departementen van algemeen be-
stuur onder die rubriek voorkomt.
Dit is eene dier uitgaven die niet te
controleren is. Men verbruikt veel
meer dan men noodig heeft en er
wordt veel meer aan papier, pennen,
inkt en lak in rekening gebragt dan
ooit verbruikt is. Zelfs de eerlijkste,
de stiptste, de nauwgezetste ambte-
naar zal er geen bezwaar in vinden
een boek papier, een doosje met stal-
len pennen, eenige pijpen lak mede
naar huis te nemen. Wie ziet op zulk
eene kleinigheid! Wie voelt er zijn
geweten bezwaard door!

En echter is dit zoowel een misbruik
en een diefstal als zoo menig andere.
Breng de bureaunkosten ten laste der
gebruikers en het misbruik is onmo-
gelijk geworden. Voor den gebruiker
die geene strook papier meer gebruikt
dan hij noodig heeft, geene pen weg-
werpt voor zij stomp is geschreven,
is de uitgave zeer gering, maar een
dergelijke, schijnbaar onbeduidende
post op de begroting, sleept bijna
onmerkbaar ontzaggelijke sommen weg.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 25 nov. De heer Scherpenzeel Heusch,
was gisteren, in de zitting der Nationale Vergadering,
genoodzaakt te verzoeken, dat de griffier zijne rede
zou voorlezen. De afgevaardigde van Limburg ver-
stond de taal niet des volks, waarbij hij zijn land
wilde inlijven!

Weenen, 24 nov. De Keizer heeft uit zijn bij-
zonder vermogen 4 miljoen gulden aangewezen voor
die inwoners dezer stad, wier eigendommen bij de
bestorming veel nadeel hebben geleden.

Te Grätz is de rust weder hersteld. Generaal
Nugent is aldaar met een gedeelte zijner troepen
binnengerukt. Tot den 20sten zijn er in de stad
en omsireken 72,000 wapenen ingeleverd. Een groot
gedeelte der vroeger uitgereikte wapenen is in den
Donau geworpen.

Münster, 27 nov. des morgens. Gisteren avond
hadden alhier, bij gelegenheid eener volksvergade-
ring, eenige ongeregelde plaatsen. Hoewel nade-
re bijzonderheden ontbreken, is het echter bekend
dat verscheidene soldaten van het 15de regiment in-
fanterie op de bedoelde vergadering aanvielen. On-
derscheidene personen hebben wonden bekomen. Er
heerscht op dit oogenblik eene groote opgewonden-
heid in de stad. Er heeft reeds een geregteijk on-
derzoek, wegens hetgeen gisteren is voorgevallen,
plaats.

Königsbergen, 29 nov. In deze provincie neemt

Finantiën 2; Koloniën 2; Justitie 1; Oorlog 2;
Marine 1; Waterstaat en Openbare Werken 2;
Erediensten en Onderwijs 2; Handel, Landbouw
en Nijverheid 3.

de beweging hoe langer zoo meer toe. Reeds is een
stad, de zetel der regering van West-Pruissen, Ma-
rienwerder, in staat van beleg verklaard. (?) Er
hadden aldaar onderscheidene zamenscholingen plaats;
bij den voorzitter van den raad, den heer von Nor-
denflicht werden de glazen ingeworpen, omdat hij
alleen zich niet voor de Nationale Vergadering had
verklaard. (?)

FRANKRIJK.

Parijs, 26 nov. Alle Parijssche dagbladen, die
wij ontvangen, erkennen eenstemming dat generaal
Cavaignac gisteren de groote proef voor de Verga-
dering eervol heeft doorgestaan, en zelfs als rede-
naar een uitstekend talent heeft aan den dag gelegd.

De leden van de vereeniging der rue de Poi-
tiers hebben geen deelgenomen aan de stemming
over de orde van den dag van den heer Dupont (de
l'Eure). 40 leden van de vereeniging de l'Institut
hebben zich insgelijks van de stemming onthouden.
Ook de geheele Bergpartij, behalve 10 leden, heeft
niet medegestemd.

De uitslag van de zitting van gisteren heeft
de rente onder de speculanten der coulisse, die in
de passage de l'Opera vereenigd waren, doen rij-
zen. Zij verhandelde gisteren de 5 p. c. tegen
64—65, hoewel het parket ferm blijft tegen 65—25.
Zij zijn gisteren weder geklommen tot 64—95, en
heden stonden zij op 65—25.

De heer Odilon Barrot, door eene kiezer
over de keus van eenen President der Republiek ge-
raadpleegd zijnde, heeft besloten zijn gevoelen open-
baar te maken. Hij verklaart zich voor Louis Na-
poléon.

De heer Odilon Barrot hoopt dat de komst van
Louis Napoléon aan het bewind, den levendigsten
wensch des volks bevredigende, dien zoo gevaarlij-
ken strijd tusschen de arbeidende klasse en de bour-
geoisie misschien zal doen ophouden, en ten minste
het terrein der worsteling tusschen de partijen zal
verplaatsen; hij vat de nationale souvereiniteit ernstig
op; hij heeft vast besloten om de magt, die door het al-
gemeene stemrecht zal verkozen worden, te eerbiedigen
en, zooveel hem mogelijk zal zijn, te doen eerbiedigen;
en opdat dit des te gemakkelijker moge
vallen, koestert hij de hoop dat de door het volk
gekozene eene zoo groote meerderheid moge hebben,
dat aan de Vergadering daardoor eene gevaarlijke
keuze bespaard worde, dat allen de moed tot het
ondernemen van geweldige aanslagen ontzinken, en
eindelijk opdat er aan deze nieuwe magt kracht ge-
geven worde om zonder gevaar, met het leger het
budget, dat ons verplettert, te verminderen, om
een maar al te dreigend bankroet te voorkomen,
en eindelijk de maatschappij te bevestigen en te on-
dersteunen.

Men leest in den *Evenement*:

„Er heeft heden in de Nationale Vergadering bij
het openen der stembrieffjes over de orde van den
dag een treurig voorval plaats gehad. De heer Fé-
lix Pyat, den heer Proudhon aangevallen hebben-
de, wegens zijn stelselmatig stemmen in een tegen-
overgestelden geest der Bergpartij, en deze hem op
eene onaangename wijze antwoordende, heeft zijn
collega een slag toegebracht, waarop deze, zegt men,
met eenen krachtigen vuistslag heeft geantwoord.

Een democratisch en socialistisch banket van
de wijnkoopers der banlieue heeft, den 25sten de-
zer, ongeveer 700 gasten, bij de *barrière du Roule*,
vereenigd. Onder de volksvertegenwoordigers der
Bergpartij, merkte men den heer Ledru-Rollin, die
het woord voerde, op. Een onstuimig incident heeft
deze redevoering gekenmerkt. De heer Ledru-Rollin
voer hevig en regstreeks tegen generaal Cavaignac
uit, zeggende:

„Uit de debatten van dezen dag kan het bewijs
ontleend worden hoe men, na door een onverklaar-
baar gedrag aan het bewind te zijn gekomen, na
door allerlei bedriegelijke en slechte middelen het
bewind bemagtigd te hebben, tot onteerende midde-
len zijne toevlugt kan nemen om het te behou-
den.

Een der gasten, met hevigheid: „Dat is onwaar-
heid!“ (Een geweldig gedruisch.)

Een groot aantal stemmen: „Zet hem de deur uit!
zet hem de deur uit!“

Andere stemmen: „Neen! neen! naar de tribune
om zijne handelwijze te verklaren!“

De gast wordt onringd, men dringt hem zich te
verklaren; er worden scherpe woorden gewisseld,
overal begint men te schreeuwen, de wanorde klimt
ten top. De heer Ledru-Rollin, nog op de tribune,
schijnt over deze plotselinge verwarring zeer ver-
wonderd; de leden van het bureau gaan naar den
persoon, die den spreker in de rede was gevallen,
en doorloopen de zaal om de rust te herstellen; zij
verzoeken aan de feestgenooten hunne plaatsen weder
in te nemen, doch alles is te vergeefs; gedurende 10
minuten wordt er geschreeuwd en bedreigd, en men
is eindelijk genoodzaakt den, zeker onwillekeurigen,
rustverstoorder buiten de zaal te brengen.

Daarna begeeft zich iemand, die zich sterk tegen
deze nitzetting had verzet, naar het bureau en schijnt
zeer hevig tegen eenige leden te spreken. Van ver-
schillende kanten wordt er op nieuw geroepen:
*Buiten de deur met hem! buiten de deur met
hem!* Ook deze heer wordt buiten de deur gezet.
Na eenige minuten wordt de orde wederom her-
steld, zoodat de heer Ledru-Rollin zijne rede kan
voortzetten, die voornamelijk daarop nederkomt,

dat de wijnkoopers en de werklieden op hem kun-
nen rekenen.

De *Presse* somt bij voortdurend eene menigte
plaatsen uit de departementen op, alwaar de afkondi-
ging van de constitutie plaats heeft gehad, onder
het geroep van: *Leve Napoléon!*

Volgens dit dagblad is te Tulle in het departe-
ment van de Corrèze het volgende voorgevallen.

Gedurende het defileren hebben onderscheidene
kompagnien der nationale garde geroepen: *Leve
Napoléon!* andere riepen: *Leve Ledru-Rollin!*
Weg met Cavaignac! Weg met de Constitutie!
Dit geroep ging vergezeld van veel beteekenende
hourra's, die volstrekt niet naar den smaak waren
van den prefect. In onderscheidene geleederen der
nationale garde hebben oneenigheden plaats gevon-
den, die bijna ernstige gevolgen hadden na zich
gesleept.

De kommandant, de heer *Madesclair*, een der
naar de provinciën gezonden afgevaardigden om de
candidatuur van generaal Cavaignac te bevorderen,
heeft zijn ontslag genomen, toen hij zag dat de me-
nigte den in maart voor zijne woning geplaatsten
meiboom wilde nitrukken.

Sedert eenige dagen heeft men te Parijs on-
rustbarende verschijnselen waargenomen. Vreemde-
lingen, die ons weder kwamen bezoeken, vertrek-
ken op nieuw, en onderscheidene families verwijde-
ren zich. De armoede wordt hoe langer zoo groo-
ter. Des morgens ziet men eene menigte werkeloze
arbeiders op de *place de Grève* en op alle plaatsen,
waar die vereenigingen gewoonlijk plaats hebben.
De bank van leening vindt hoe langer zoo meer
deelnemers. Den 21sten, 22sten en 23sten zijn er
voorwerpen ter waarde van 185,000 francs verpand.
De zelfmoorden, die bloedige thermometers der al-
gemeene ellende, nemen zoozeer toe dat er alleen
gedurende den 23sten november 5 zijn begaan.

De magazijnen zijn zonder koopers; nergens wordt
eenige handel meer in gedreven; verscheidene koop-
lieden in modestoffen, voor wien het juist nu de
tijd was om veel te verkoopen, zenden hunne bedien-
den gedeeltelijk weg. In één woord de ellende is
zoo groot dat de commissiën van weldadigheid dage-
lijks de weldadigheid der gegoede inwoners inroepen
om in de schromelijk toenemende behoefte eeniger-
mate te voorzien. Het bestuur en de staatkunde van
eene partij heeft Parijs in 8 maanden in zulk een
toestand gebragt.

Louis Napoléon Bonaparte heeft bij het *OEuvre*
de *St.-Antoine* 500 heinden besteld.

Deze zullen door den abt *Roux* aan de armste werk-
lieden van den *faubourg St.-Antoine* uitgereikt worden.

Men spreekt veel van een nachtelijken gewapen-
den aanval op de buitenplaats van den heer *Odilon
Barrot*, te *Bougival*. Deze zaak heeft zich op de vol-
gende wijze toegedragen:

De heer *Odilon Barrot* presideerde den *conseil
général* van het departement van de *Aisne*.
Zijn bediende was alleen te huis. Des midder-
nachts kwamen er drie gewapende personen bij
de deur der woning; toen de knecht buiten kwam,
werd hij door deze boosdoenders aangevallen. Hij
kwam echter gelukkig weder los en hield een gedeelte
van de kiel van een hunner in handen. Daarop vielen
er twee schoten, waarvan er hem een in de zijde
trof; hierdoor moet hij ernstig gewond zijn. De
procureur der Republiek te *Versailles* en een regter
van instructie hebben zich naar de bedoelde plaats
begeven. De heer *Odilon Barrot* is eerst heden
morgen van de *Aisne* teruggekomen.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 28 nov. Men verzekert, dat Z. K.
H. Prins *Frederik der Nederlanden* voor de kandi-
datuur der Eerste Kamer zou hebben bedankt.

+ *Zutphen*, 28 nov. In eene op gisteren gehou-
dene vergadering van de Vereeniging onder de na-
spreuk: *Redding door Bezuiniging*, alhier, zijn
bij meerderheid van stemmen als candidaten voor
de Eerste Kamer der Staten-Generaal aangenomen
de heeren *H. J. Thooft* te *Zutphen* en *Gme. Groen*
van *Prinsterer* te 's Hage. De overige stemmen heb-
ben zich verdeeld over de heeren *C. S. W. J. Nagel*
van *Wisch*, *Rallandt van Koppel*, *L. Kleijn van*
Dorth onder *Gorsseel*, *R. M. Bullert* te *Arnhem* en
J. K. van Goltstein te 's Hage.

Apeldoorn, 20 nov. Meermalen is in de *Arnhem-
sche Courant* melding gemaakt van het regtgeding
tusschen het domein en de *Ordermark* alhier, over
den eigendom van 800 bunders heidegrond.

Het publiek zal in den uitslag eenig belang stel-
len, maar voor markgenootschappen en andere be-
zitters van heidevelden is het door de regthar-
gewezen vonnis van zoo veel gewigt dat de plaatsing
van névensgaand afschrift niet anders dan hoog-
welkom kan zijn.

Wanneer het woord bezuiniging bij de hooge reg-
ring iets meer dan ijdele klank is, mag men ver-
trouwen dat de tegenwoordige minister van Fin-
tiën deze hoopeloze zaak, door zijn voorganger van
Hall op touw gezet, zal laten rusten.

De heer advocaat *mr. G. Everts* heeft in
proces de *Ordermark* bediend.

In de zaak van het domein-bestuur (eischer) tegen
de *Ordermark* te Apeldoorn, gedaagde en gedaagde
in vrijwaring, en den heer *W. H. de Heus*
Utrecht, mede gedaagde, eischer in vrijwaring.

Wat het regt betreft

Overwegende, dat het eischend domein-bestuur in dit geding, tegen de gedaagden eene regtsvordering heeft ingesteld, op grond, bij de introductieve dagvaarding vermeld, dat gezegd domein-bestuur is eigenaar van een uitgestrekt heideveld ter grootte van ongeveer 800 bunders, het Gemeene Veld genaamd, gelegen ten westen van het dorp Apeldoorn enz., op welk veld de gedaagde Ordermark zich sinds eenigen tijd allerlei daden van eigendom zou hebben veroorloofd, hetzelfde bij het kadaster op naam der mark doen stellen en daarvan aan den mede-gedaagde, eischer tot vrijwaring, circa 200 bunders verkocht, uit dien hoofde vorderende dat bij vonnis dezer regtbank zou worden verstaan, dat het bestuur der domeinen is eigenaar van den grond in geschil; — dat het der ordermark niet heeft vrijgeschil; — gestaan daarover te beschikken, diensvolgens de overeenkomst van koop tusschen de gedaagden aangegaan nietig verklaard, gelast, dat die gronden bij het kadaster ten name van het domein-bestuur zullen worden gesteld, en de gedaagden gehouden, ieder voor zoo veel hem aangaat, de door hen in bezit genomene gronden te ontruimen en aan het bestuur der domeinen over te laten enz.

O., dat alzoo duidelijk het domein-bestuur van de stelling uitgaat, dat hetzelfde is eigenaar van de geheele, als heideveld opgegevene uitgestrektheid gronds van ongeveer 800 bunders het Gemeene Veld genaamd, en van de gedaagden ieder voor zoo veel hem aangaat, de ontruiming vordert, der van dat veld door elk hunner in bezit genomene gronden, mitsdien het domein het geheele Gemeene Veld en dus zoowel de 600 van dat veld niet verkochte, als de 200 door de Ordermark daarvan verkochte bunders reclameert.

O., dat het domein-bestuur voor deszelfs stelling van eigendom van voornoemd Gemeene Veld, geene bewijzen heeft bijgebragt maar bij pleidooi op grond van geschiedenis en staatsregt, heeft betoogd, dat het-zelve, als getreden in de regten van den heer van den lande, eigenaar is van alle woeste gronden op de Veluwe, welke niet bewijsbaar het eigendom zijn van anderen, en diensvolgens ook van het gezegde Gemeene Veld, als zullende zijn heideveld, sustinerende op het door de gedaagde Ordermark aangevoerde, dat het domein-bestuur geen bewijs voor deszelfs beweerd eigendom had geleverd, tot geene andere of meerdere bewijzen te zijn gehouden, maar het aan de gedaagde ordermark te bewijzen zou staan, indien zij op den grond in geschil regten vermeende te bezitten.

O., dat, zoo al de Staat of het domein als eigenaar van woeste en onbebouwde gronden of heidevelden, welke onbeheerd zijn en geenen anderen eigenaar hebben, daarvan den eigendom niet behoeft te bewijzen jegens dezulken, die zich daarop wederregtelijk en onbevoegd aanmatigingen veroorloven, nogtans de regten van het domein niet verder mogen worden uitgestrekt, en het daarom voor hetzelfde niet genoegzaam kan zijn blootelijk te stellen: »ik ben eigenaar van het heideveld, het Gemeene Veld,» maar daartoe een vereischte is dat *a priori* bewezen vaststaat, dat dit veld werkelijk is woeste grond of heideveld onbeheerd en zonder bijzonderen eigenaar, terwijl het geen betoog behoeft, dat inzonderheid erkende het geen markgenootschappen, welke bestaan zich in de grijsche oudheid verliest, wettiglijk als gemeenschappelijk eigendom der markgerechtigden, uitgestrekte heidevelden bezitten, op welke het domein, tenzij zelf markgenoot, geene regten heeft.

O., dat het, zich eigenaar noemend domein hier juist overstaat tegen over zoodanig overbekend en erkend markgenootschap, dat op grond van beweerd bewijsbaar eeuwenlang bezit, daden van beheer, en eigendom heeft uitgeoefend op het terrein in geschil, hetwelk het domein-bestuur, alleen omdat het zou zijn heideveld, als zijn eigendom reclameert, en dat het dus hier juist de vraag geldt of de ordermark dan wel het domein, zoo als het beweert, daarvan eigenaar is, en daarom het op dien grond als eischer optredend domein-bestuur, bezwaarlijk kan geacht worden, van allen bewijslast bij art. 1902 Burgerlijk Wetboek voorgeschreven, te zijn ontheven, te minder daar het quaestieuse terrein, ingesteld het ware slechts heideveld, niet als onbeheerd is of heeft kunnen worden gereclameerd, aangezien (daargelaten de vermoedelijk bijkomende aanleiding) juist de daden van beheer en eigendom, door de gedaagde Ordermark op het veld in geschil gepleegd, de oorzaak zijn van dit regtsgeding, van welke daden alzoo de onregelmatigheid zou moeten blijken, terwijl, wanneer het onbeheerde van dat veld, had kunnen beweerd zijn, daarvan dan het bewijs zou moeten zijn geleverd, om zich van de bepaling van art. 576 Burgerlijk Wetboek te kunnen praevaleren.

O., dat het buitendien meer dan onwaarschijnlijk is, dat de ordermark, welke geredelijk erkent dat het domein voor $\frac{1}{10}$ gedeelte in dezelve is geregeld, zich zoodanige daden van het terrein in geschil, als daar zijn het innen van alle opbrengsten en het verkoopen van niet minder dan 200 bunders zou hebben durven veroorloven, omdat zij niet, op goede gronden daartoe vermeende gerechtigd te zijn, gelijk zij dan ook zonder aarzelen de van haar gevorderde vrijwaring heeft op zich genomen en

daarenboven (hoezeer ten gevolge van des eischers gevoerde stelling, eerst bij pleidooi) haar beheer en bezit van het quaestieuse terrein gedurende 2 eeuwen te bewijzen heeft aangeboden, en zelfs dat het domein, als voor $\frac{1}{10}$ in de ordermark gerechtigd, steeds $\frac{1}{10}$ van de opbrengsten van dat terrein, zoo voor houtgewassen als voor de verkochte grondstukken heeft ontvangen.

O., dat onder zoodanige omstandigheden, tegenover de bloote stelling van eigendom, welke het domein-bestuur in dit geding, als ten opzichte van het zoogewilde heideveld, onnoodig nader te staven, op den voorgrond heeft gesteld, er voor den regter genoegzame termen zouden zijn, om ambtshalve aan de gedaagde ordermark het bewijs op te leggen tot regtvaardiging van hare ten deze bestredene daden van beheer en eigendom, doch dat dit *in casu* als overbodig moet worden beschouwd, aangezien, zoude de stelling van eigendom des eischers kunnen opgaan, het, zoo als bereids betoogd, niet genoegzaam is, dat de eischer het Gemeene Veld in geschil heideveld geliefte te noemen maar het ten processe altijd en allereerst behoorde te blijken dat dat Gemeene Veld door de ordermark als haar eigendom beheerd geworden, werkelijk is woeste en onbebouwde grond of heideveld, daargelaten de vraag of het beheer der mark daarover al of niet, was regtmatig.

O., echter, dat, terwijl in elk geval er ten deze de rede niet is van een onbeheerd terrein, uit de koopacte tusschen de beide gedaagden (zoo al de eischer, als derde, daaruit eenig bewijs kan putten) slechts resulteert, dat alleen $\frac{1}{10}$ gedeelte van het door eischer gereclameerde Gemeene Veld, namelijk de verkochte 200 bunders, bij dien verkoop als woeste grond of heide zijn omschreven, doch daarentrent ten aanzien van $\frac{9}{10}$ gedeelten van dat Gemeene Veld, te weten de niet verkochte 600 bunders hoegenaamd niets blijkt, integendeel aan zijde van de gedaagde Ordermark als onloochenbaar is aangevoerd geworden, dat dit terrein deels met haken opgaand hout is bezet, deels ontgonnen en meerdere huizen daarop geplaatst, waaruit voortvloeit, dat ten processe ten eenenmale het hoofdvereischte ontbreekt waarop de eischer zijn eigendomsregt heeft willen gronden het bewijs namelijk, dat het gereclameerde, 800 bunders groote, dus genaamde Gemeene Veld, onder Apeldoorn, hetwelk de ordermark ten onrechte als haar eigendom zou beheerd hebben, is woeste of onbebouwde grond of heideveld, waarvan het noodzakelijk gevolg moest zijn, dat het eischend domein-bestuur in de alleen op grond daarvan ingestelde eigendoms reclame, niet ontvankelijk kan zijn, hetgeen al verder medebrengt het onnoodige van de door de gedaagde ordermark slechts in geval van hare veroordeeling, jegens haren mede-gedaagde te praesteren vrijwaring en de gehoudenheid van het eischend domein-bestuur om al de kosten van dit geding ten aanzien van beide de gedaagden te dragen.

Regt doende in naam des Konings,

Verklaart het eischend domein-bestuur in deszelfs ten deze tegen de beide gedaagden genomen eisch en conclusie niet ontvankelijk, en veroordeelt het eischend domein-bestuur in al de kosten van dit regtsgeding.

Aldus gewezen en uitgesproken ter openbare zitting van gemelde regtbank, heden den 9den november 1848.

ARNHEM, 29 november.

Wij maken onze lezers oplettend op de hieronder staande publicatie van het stedelijk bestuur ten aanzien van de plaats waar de stembiljetten moeten gebragt en van die waar zij zullen geopend worden. Wij meenen den kiezers tevens nogmaals te moeten herinneren dat zij vooral den naam en den voor-naam duidelijk invullen, opdat er geene onzekerheid omtrent den persoon, dien men bedoelt, ontsta en dat zij hunne stembriefjes in eigen persoon in de bus moeten komen steken.

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, november.

De staat van bezoldigingen van het personeel der gezantschappen volgens de begroting voor 1849, welke onlangs door de regering openbaar gemaakt, en door de *Arnhemsche Courant* in het vervolg van haar nummer van zondag den 19den november afgedrukt werd, stelt mij bij magte om eenige sommen te rectificeren, welke ik, geen officiële opgave voorhanden hebbende, min juist vermeldde, in het artikel *Varia*, geplaatst in de *Arnhemsche Courant* van den 23sten dezer. Ik schatte aldaar het tractement van onzen gezant in België op f 24000; deze som werd er vroeger aan bekostigd, maar werd later vermindert; en, bij de begroting voor 1849, op f 18,000 gebragt. Daarop stelt het verslag der tijdelijke ministers thans eene vermindering van f 1000 voor; zoodat de jaarwedde op f 17000 bepaald, bijna f 5000 meer zou bedragen dan het tractement van den Belgischen gezant te 's Gravenhage, hetwelk geen 25000 franken te boven gaat.

Het tractement van onzen gezant te Londen, 't welk ik meende f 36000 te belooopen, is bij het budget voor 1849, zes duizend gulden hooger, namelijk op f 48,000, gebragt. Deze enorme som (graaf

SCHIMMELPENNINGK komt ons allerwege zeer duur te staan) stelt men voor, op f 38,000 te brengen. Dat is juist het dubbele van wat de Belgische gezant te Londen ontvangt, deszelfs jaarwedde, namelijk, bedraagt volgens het laatste Belgische budget, 40,000 franken.

Te Parijs meende ik dat onze gezant f 30,000 ontvang; ook hier was ik beneden het cijfer, deszelfs tractement bedroeg volgens de begroting voor 1849, f 34,000; dit wil men brengen op f 24,000; wederom het dubbele van de jaarwedde des Belgischen gezants te Parijs, die er 25,000 franken (het maximum der bezoldiging van Belgische gezanten, Londen alleen uitgenomen) ontvangt.

Het tractement van onzen gezant te Berlijn, 't welk ik op f 25,000 raamde, was bij de begroting voor 1849 op f 26,000 gesteld. Thans wil men het op f 19,000 brengen; dat is ruim f 6,000 hooger stellen dan dat van België's gezant te Berlijn.

Te St. Petersburg meende ik, eindelijk, dat onze gezant f 46,000 ontvang. Dit was vroeger het geval. Buiten verhouding met andere diplomatische tractementen vermindert, komt het op de begroting van 1849 voor f 33,000 voor. Daar het leven te St. Petersburg duurder is dan het leven te Londen, en daar nergens zoo zeer als te St. Petersburg vertooning en praal van de vreemde diplomaten wordt gevorderd, was het niet te onderstellen dat de jaarwedde van onzen gezant bij den Keizer NICOLAAS lager gesteld zou wezen dan die van onzen gezant bij het kabinet van St. James.

Terwijl in alle constitutioneele staten de onderhandelingen met ministerien worden gevoerd en het oneigenaardig geworden is, te zeggen dat gezantschappen er bij het hof geaccrediteerd zijn, kan er te St. Petersburg alleen nog sprake wezen van directe onderhandeling met het hoofd van den staat of van zijdelingsche onderhandelingen met het hof. Nergens dus valt er zooveel te zeggen voor het behoud van een gevolmagtigd minister of althans voor een minister-resident, als te St. Petersburg. Nergens behoeft zijn tractement zoo ruim te worden afgemeten als aan het Russische hof.

En men wil hem voortaan f 6000 minder geven dan onze gezant te Londen, die slechts met ministers te onderhandelen heeft!!

»Wat de kosten der gezantschappen betreft,» — zoo luidt, ten opzichte van het departement van Buitenlandsche Zaken, het Verslag van den raad der tijdelijke ministers, — »wat de kosten der gezantschappen betreft, voor welke eene som van f 301,610 voor 1849 op de begroting staat uitgetrokken, zoo moet worden opgemerkt, dat die som niet besteed wordt om noodeloze vertooning buiten 's lands te maken,» maar voor de Nederlandsche belangen, welke onwederprekelijk bevorderd worden door eene goede verstandhouding en het onderhouden van vriendschapsbetrekkingen met andere volken, en ook door het dadelijk voorstaan en de handhaving der regten van Nederlanders in den vreemde.»

Opvallend is het, vooreerst, dat de tijdelijke minister van Buitenlandsche Zaken noodig achtte »op te merken dat die som niet besteed wordt om noodeloze vertooning buiten 's lands te maken; dit is dubbel opvallend, omdat die opmerking voorkomt in een Verslag aan den Koning, met welks openbaarmaking Z. M. de natie heette te verrassen. Dacht de minister, dat de Koning soms vermoeden mogt dat de kosten der gezantschappen worden besteed om noodeloze vertooning buiten 's lands te maken? Of wel, was het reeds tusschen Z. M. en Hoogst-deszelfs tijdelijke ministers afgesproken, dat hun Verslag openbaar zou worden gemaakt, en moest de volzin dienen pour la galerie?

Een van beiden toch moet waar zijn: of het ministerie achtte bovengemelde opmerking noodig ter inlichting des Konings; of, ingelascht ten behoeve des publieks, bewijst de opmerking dat het Verslag ter openbaarmaking werd geschreven.

En zelfs dan is die opmerking bevreemdend. Immers, op wat grond kan de minister het noodig achten zoodanige opmerking te maken? Moet men hier niet noodwendig denken aan het spreekwoord: *Qui s'excuse, s'accuse?*

»Wat de kosten der gezantschappen betreft zoo moet worden opgemerkt, dat die som niet besteed wordt om noodeloze vertooning buiten 's lands te maken.» ... Ei, ei! zal hier natuurlijk ieder scherpsinnige lezer vragen, kon men dus zeggen dat er gelden tot noodeloze vertooning buiten 's lands werden besteed! ... Laat zien — onze gezantschappen, b. v. te Stuttgart en te Mannheim, die nu ingetrokken zullen worden, waartoe dienden dezelve?

»Voor de Nederlandsche belangen, welke onwederprekelijk bevorderd worden door eene goede verstandhouding en het onderhouden van vriendschapsbetrekkingen (met de volken van Württemberg en Baden) en ook door het dadelijk voorstaan en de handhaving der regten van Nederlanders in den vreemde» — daartoe toch worden, volgens het Verslag, in den regel, de kosten der gezantschappen besteed; — dienden zij nu echter ook daartoe, wat onze zendingen te Stuttgart en te Mannheim betreft? Laat zien:

Waarom worden, luidens het Verslag, onze missiën in Baden en Württemberg afgeschaft? Men hoore, — ik haal in alle opregtheid alles aan wat het Verslag dienaangaande zegt: —

»Daar de hoven van Baden en van Wurtemberg, »ten gevolge van staatkundige gebeurtenissen in »Duitschland, hunne missiën bij het hof der Neder- »landen hebben ingetrokken, zoo kunnen ook voeg- »zaam de Nederlandsche minister-residenten te Mann- »heim en te Stuttgart worden teruggeroepen.»

Oho! Onze minister-residenten te Mannheim en te Stuttgart dienden dus alleenlijk ter beantwoording van de beleefdheid der hoven van Baden en van Wurtemberg die het hof den Nederlanden met eene missie vereerden!

Wierden de gelden aan onze minister-residenten te Mannheim en te Stuttgart toegelegd »bested voor de Nederlandschen belangen die onwedersprekelijk bevorderd worden door het onderhouden van vriend- »schapsbetrekkingen met andere volken en ook door het duidelijk voorstaan en de handhaving der reg- »ten van Nederlanders in den vreemde,» dan ware de intrekking der Badische en Wurtembergsche missiën bij het hof der Nederlanden, geene reden, voor deze regering, om de Nederlandsche belangen in Baden en Wurtemberg onbevorderd te laten, en om er voortaan de regten van Nederlanders niet meer voor te staan en te handhaven.

De eenige gevolgtrekking derhalve welke men voegzaam uit de aangehaalde ministeriële aanmer- kingen kan maken, is: dat de f17,000 welke de regering jaarlijks aan onze missiën te Mannheim en te Stuttgart bekostigde, »niet besteed werden om noodeloze vertooning buiten 's lands te maken»; maar wel om thans »noodeloos geachte vertooning bij »het hof der Nederlanden» te beantwoorden.

En deze gevolgtrekking zou nog niet eens juist zijn ten opzichte onzer voor twee jaren uitgedachte missie te Mannheim; want daarbij was het niet het hof van Baden hetwelk het initiatief nam, maar wel 's Konings adjudant en vierde minister van Buitenlandsche Zaken, generaal DE LA SARRAZ, die voor zijnen voormaligen schoolmakker den gewezen koopman en consul TRAVERS, eenen aangenamen diplomatischen post scheppen wilde.

Gaan wij nu over tot dat gedeelte des verslags, waarin baron BENTINCK de noodzakelijkheid betoogt van gezantschappen van tweeden rang, zendingen opgedragen aan *Envoyés Extraordinaires et Mi- nistres Plénipotentiaires*. Ik zal wederom alles aanhalen wat het verslag dienaangaande behelst.

Ziedaar dan hoe baron BENTINCK dienaangaande redeneert:

»Hoezeer bekwaamheid, meer dan rang, aan den »diplomatieken ambtenaar altijd en overal eenen »belangrijken en duurzamen invloed verzekeren zal, »VALT MET NIET TE ONTKENEN, dat de rang welken »men aan zijne zending verbindt, »altijd een betrek- »kelijk vereischte is, betrekkelijk vooral tot het »minder of meer hooge standpunt der mogendheid »tot welke hij gezonden wordt, en het is uit dien »hoofde raadzaam dat er missiën van den tweeden »rang blijven bestaan bij de grootere mogendheden, »te weten: Engeland, Frankrijk, Oostenrijk, Prui- »ssen en Rusland — België — en den Duitschen »Rijksbestuurder».

Men lette hier wel op de argumentatie des muzika- len barons. Wat moet er bewezen worden? de noodwendigheid van diplomatische agenten van den tweeden rang. En hoe bewijst zijne tijdelijke Ex- cellentie dit? Enkel en alleen door te zeggen: »HET »VALT MET NIET TE ONTKENEN dat de rang welke men aan de zending verbindt, altijd een noodwendig vereischte is.» Maar, goede baron, dit is niet bewijzen, aan- toonen, dit is *ex tripode* verkondigen, magtspreukig verklaren. HET VALT MET NIET TE ONTKENEN, zegt Zijne muzikale Excellentie; maar het is ONTKEND; het is ONTKEND door iemand van althans even veel autori- teit, in Nederland, als baron BENTINCK; het is, in de Staten-Generaal, ONTKEND door een der geachtste leden van de Kamer, door een lid van het Hervor- mings-ministerie, door den heer LUZAC. De heer LUZAC verkondigde meermalen, in de Kamer, dat hij het bij den bekrompen toestand onzer finantiën woupte achte onze gezanten buiten 's lands door zaakgelastigden en consuls te vervangen.

Nu stond het den heer BENTINCK zekerlijk vrij, te bewijzen dat voormelde meening, welke buitendien door nog veel anderen dan door den heer LUZAC ge- deeld wordt, onjuist is; maar bewijzen, aantoonen moest, hij het. Intusschen bewijst hij niets, toont hij niets aan. Rang (namelijk rang van *Envoyés Extraordinaires et Ministres Plénipotentiaires*) »is altoos een betrekkelijk vereischte.» Waarom? »Om- dat het niet te ontkennen valt»; — hoe dit in de muziek heet, weet ik niet, maar in de logica is zoodanige redenering niet bekend.

Als men iets aantoonen, bewijzen wil dan neemt men niet als bewezen aan wat bewezen moet wor- den; en bewezen moest er hier worden dat wij bij de kabinetten van Brussel, Parijs, Berlijn, Weenen gezanten van den tweeden rang, *Envoyés Extra- ordinaires et Ministres Plénipotentiaires*, BEHOE- VEN (1). En hiervan leverde baron BENTINCK geen zweem van bewijs.

(1) Diplomatische agenten van den eersten rang, *Ambassadeurs*, komen meer en meer in onbruik.

Bij eene volgende gelegenheid stel ik mij voor, aan te toonen dat wij bij de genoemde kabinetten geen diplomatische agenten van den tweeden rang behoeven, en met zaakgelastigden of minister-resi- denten zouden kunnen volstaan. Thans wil ik nog slechts eene *tegenstrijdigheid*, eene *inconsequentie* aanwijzen in de magtspreukige redenering. Zijne tijdelijke Excellentie, baron BENTINCK verkondigt na- melijk dat »de rang welken men aan de zending »des diplomatischen ambtenaars verbindt »altijd een »betrekkelijk vereischte is, betrekkelijk vooral tot »het minder of meer hooge standpunt der mogend- »heden tot welke hij gezonden wordt.» Eilieve, waarom hebben wij dan slechts eenen *zaakgelastig- de* te Washington, terwijl wij te Hannover eenen gezant, te Koppenhage en Stockholm, te Lissabon en Madrid, te Stuttgart en te Mannheim *ministers- residenten* hebben. Is het standpunt der Vereenigde Staten van Noord-Amerika minder hoog dan dat van Hannover, van Denemarken, van Zweden, van Portugal, van het bankbreukige Spanje, van Wur- temberg, van Baden?

Arme muzikale baron! hoe erbarmelijk toch is uwe logica! En zoo redenerende houdt men in Ne- derland slechts op tijdelijk minister van Buitenland- sche Zaken te zijn »om weder Nederlandsch gezant te Brussel te worden.

Bij het hof van Brussel, vermoedelijk? Want bij hoven complimenten te maken, en aan het hof van 's Gravenhage te melden wat er aan het vastste hof omgaat, dit schijnt de taak onzer diplomaten; al- thans van zoodanige diplomaten die handel en nij- verheid genoeg verachten om aan Hannover, aan Portugal, ja, aan Baden een *hooger standpunt* toe te kennen dan aan de Vereenigde Staten van Noord- Amerika?

Arm Nederland, welks belangen aan zulke diplo- maten, aan zulke ministers van Buitenlandsche Za- ken worden toevertrouwd!

Het zuinige Pruisen had er nooit. Rusland had er in de laatste jaren geen meer. Frankrijk en België hebben ze thans, behoudens zeer zeldzame uitzon- deringen, afgeschaff. Voór den »afval» der zuidelijke gewesten hadden ook wij *Ambassadeurs*.

Stedelijke Publicatiën.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad Arnhem, brengen bij deze ter kennis van de be- langhebbenden, dat de stemming door de kiezers respectievelijk voor candidaten en leden van de Eer- ste en Tweede Kamer der Staten-Generaal, zal ge- houden worden binnen Arnhem, ten Raadhui- ze in de raadzaal op vrijdag den 1sten december 1848, van des morgens 9 tot des namiddags ten 3 ure, terwijl de opening der stembiljetten door den voor- zitter van het hoofd-kiesdistrict, den burgemeester van Arnhem, en de twee jongste leden van den Raad, de heeren mr. W. H. Taaij en mr. P. J. Evekink Busgers, zal plaats vinden in het gebouw *Musis Sacrum*, te Arnhem aan de Velper-barrière, den daarop volgende dag zijnde zaterdag den 2den december 1848, aan te vangen des voormid- dags negen ure.

En zal deze worden afgekondigd en aangeplakt ter plaatse alhier gebruikelijk.

Arnhem, den 28sten november 1848.

Advertentiën.

Getrouwd: J. G. HOLLENBACH en den 29sten November M. H. LICHTENBELT. 1848.

Eenige kennisgeving aan Familie en Vrienden.

Heden werd ons het jongste onzer kinderen, EDUARD FREDERIK GUSTAAF, om- trent twee jaren oud, mede de vreugde van ons huis, op het onverwachtst door den dood ontruk. Ook zonder rouwbeklag houden wij ons van de deelneming onzer vrienden en bekenden verzekerd, voor wie deze de eenige kennisgeving is.

WAGeningen, 27 November 1848.

JOH. WERTHEIM, MARIA WERTHEIM, ROSENK.

Verkoop van zware EIKEN en BEU- KEN BOOMEN alsmede ander HOUT, on- der den huize Middachten, op Dingsdag den 5den December 1848 des voormiddags ten 11 ure, ten huize van de Weduwe R. DE ROOS, aan de Steeg, ten overstaan van den No- taris VAN ROSENTHAL.

+++ De BETAALMEESTER in het ARRON- dissement ARNHEM maakt bekend, dat, gedurende deszelfs afwezigheid, van 25 November tot 9 December de dienst van Betaal- meester zal worden waargenomen door den Heer en

Mr. A. A. ROUKENS, aan wien, onder ges- keuring van Zijne Excellentie den Minister van Fi- nantiën, de noodige volmagt daartoe is verstrekt.

Arnhem, 24 November 1848.

VAN RANZOW.

+++ MEN VERLANGT zoo spoedig doop- + + + lijk een ongehuwd SCHOORSTEENVE- + GERS-KNECHT, zijn vak grondig ver- staande, van onbesproken gedrag en voorzien van goede getuigschriften. — Men vervoegde zich in per- soon of met franco-briefven bij de Wed. J. CAR- PETTI, te Arnhem.



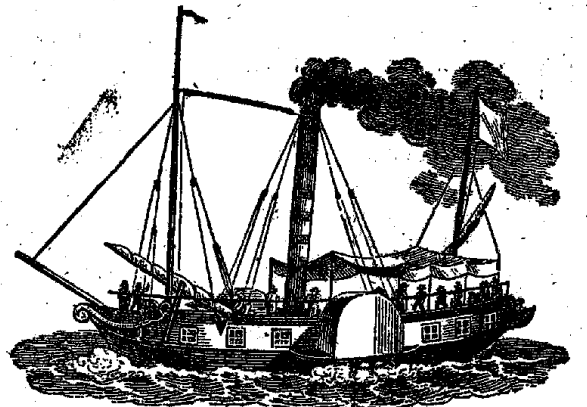
De ondergeteekende maakt door deze aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat hij ruim voorzien van goedkoope en schikte KINDERBOEKJES, AL- BUMS, ALMANAKKEN, enz., voor St. NICOLAAS- NIEUWJAARS- GESCHENKEN.

J. A. Z. DOIJER.

Stoomvaart

VOOR DEN

NEDER- EN MIDDEN-RIJN.



DUSSELDORPSCHE MAATSCHAPPIJ.

Dienst voor November 1848.

Van Arnhem naar Rotterdam: Zondags, Dings- dags, Donderdags en Vrijdags, des morgens 9 ure. Van Arnhem naar Dusseldorp en Mannheim: Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaturdags, des namiddags 3½ ure.

Nadere inlichtingen geven de Agenten.

C. BALCK.

Arnhem, 7 November 1848.

Burgerlijken stand.

NIMBÉCK:

Van 20 tot en met 28 november.

Gehuwd: J. Visscher en H. van Tuytenberg. — G. Smelten en J. C. van Rietschoten. — E. A. F. C. Blairon en H. Polak.

Bevallen: A. M. C. Derks, geb. Angerhausen, D. — A. M. Hermens, geb. van Someren, D. — J. P. Persoons, geb. Burelo, D. — H. Linders, geb. Hu- bers, 2 Z. — P. Küsters, geb. Iseren, Z. en D. — L. Stibbe, geb. van Goch, D. — H. van Zwol, geb. Hoeboer, D. — H. Werner, geb. Lagee, D. — M. Janssen, geb. Kropman, D. — E. Prudhon, geb. Greey, Z. — A. M. Hekking, geb. Tellings, Z. — E. Eegenhuysen, geb. Janssen, doode D. Overleden: J. Arens, 19 m. — C. Kalf, 58 j. — W. Kerste, geb. Laffertee, 73 j. — J. R. T. Wolf, 9 m. — H. Blankers, Wed. Janssen, 80 j. — H. L. Albers, 2 j. — J. Banning, 62 j.

Marktprijzen.

SCHIEDAM, 27 november.

Gerst: 128/2 @ Liebau f150. — Moutwijn per Ned. vat zonder fust f12.75. — Jenever f16.25. — Amst. proef f17.50 zonder de belasting.

ZWOLLE, 24 november.

Tarwe f7.50 a 8.25. — Rogge f4.40 a 4.90. — Boekweit f3.60 a 4.60. — Garst f3.70 a 4.00. — Erwt. Groene f8.50 a 11.75, graauwe f10 11. — Aardappeleu f1.35 a f2.20. — Roone f4.75. — Boter Ned. pond f0.60 a 0.70, ½ tot f15 a 15.50.

MEPPEL, 23 november.

Rogge f4.10 a f4.95 — Boekweit f3.80 a f4.25. — Boter 1½ N. pond f0.90 a f1.05; een ½ vat f12.00 a f13.50.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 29 Nov. 2 El 1 Palm 5 Duim; gew. 0 D. gev. 3 D.

De prijs dezer courant is f5 in de drie maanden. Afzonderlijke nummers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f1.00 en voor elken regel daarboven 20 cents, behalve 35 cents zegelrecht voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.